

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/48/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921200008
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5921200008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Silvie Tisovej a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: matka A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., zastúpená: JUDr. Zuzana Baloghová, advokátka so sídlom Mostová 33, 034 01 Ružomberok, a otec F. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, H., I., zastúpený: Mgr. Ján Jeseňák, advokát, so sídlom Tupého 25, 831 01 Bratislava, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného na mal. dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. RK-11P/82/2022 zo dňa 12.09.2024, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č. k. RK-11P/82/2022 - 726 zo dňa 12. 09. 2024 Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) návrh otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Prvostupňový súd uviedol, že naposledy bolo o výživnom rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/19/2016-715 zo dňa 26.09.2017, právoplatným v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/2/2018 zo dňa 13.08.2018, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 450 eur mesačne, počnúc 08.03.2016.

V návrhu na zníženie výživného otec tvrdil, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nastala podstatná zmena pomerov spočívajúca v zhoršení jeho zdravotného stavu, keď je od roku 2016 uznaný invalidným v rozsahu 100 % a poberá invalidný dôchodok vo výške približne 900 eur mesačne. Uviedol, že nie je schopný platiť výživné vo výške 450 eur mesačne, pričom aj ním navrhovaná suma 100 eur mesačne je nad jeho finančné možnosti.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že porovnaním okolností rozhodujúcich pre určenie výšky výživného v čase posledného rozhodovania v roku 2018 s okolnosťami v čase súčasného rozhodovania nedošlo k takým podstatným zmenám pomerov, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného. Otec ako hlavný dôvod uvádzal svoju nemajetnosť spôsobenú nemožnosťou pracovať, avšak syndróm vyhorenia, na ktorý sa odvolával, bol konštatovaný už v roku 2012. Podľa prvostupňového súdu nejde teda o novú skutočnosť, keďže touto okolnosťou sa zaoberal už pri predchádzajúcom rozhodovaní, keď otec bol uznaný invalidným v roku 2018 a invalidný dôchodok mu bol priznaný spätne od 01.08.2017. Poukázal na to, že otec nemal príjem ani pri rozhodovaní o návrhu na

zníženie výživného v roku 2014, dokonca ani v roku 2009, avšak v tom čase vlastnil majetok v hodnote vyššej ako 1,000.000 eur. Zistil, že od 01.04.2015 je otec na úplnej sociálnej podpore, pričom ku dňu 30.03.2015 mu bola vypočítaná podpora vo výške 2.524,90 CHF, z ktorej hradil zdravotné poistenie 431,90 eur. Dal do pozornosti, že v ďalších obdobiach poberal spolu s manželkou sociálne dávky vo výške od 2.584,40 CHF do 3.610,65 CHF.

Súd prvej inštancie zdôraznil, že opätovné prihladenie na tú istú skutočnosť ako na hlavný dôvod zníženia výživného by bolo nezákonné a v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, keď nie je možné rozhodnutím zhojiť nedostatočne alebo nesprávne zistený skutkový stav v predchádzajúcom konaní. Konštatoval zmenu pomerov na strane otca len v tom, že mu ostala jediná vyživovacia povinnosť k maloletej A., čo znamená zníženie jeho výdavkov a možnosť použiť takto ušetrené prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti. Prihliadol k tomu, že otec síce pobera nižšiu základnú dávku – invalidný dôchodok, avšak súčasne využíva ďalšiu sociálnu pomoc (oslobodenie od daní, platenie zdravotného poistenia štátom, úhradu nájomného mestom). Dôvodil tiež zmenou pomerov na strane dieťaťa, ktoré je o šesť rokov staršie, navštevuje druhý stupeň základnej školy, pripravuje sa na strednú školu, čím sa jeho výdavky prirodzene zvýšili. Zdravotný stav maloletej je naďalej nepriaznivý, čo samo osebe bráni zníženiu výživného. Uviedol, že matka riadne zdokladovala a vyčíslila výdavky maloletej, ktoré považoval za odôvodnené, keďže dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že otec sa ani raz osobne nedostavil na pojednávanie, nebol prítomný ani pri výsluchu prostredníctvom dožiadaného orgánu vo I. (iba jeho právna zástupkyňa), čím nevyužil možnosť osobne vypovedať a objasniť svoje príjmy a výdavky.

Podľa názoru súdu prvej inštancie otec nepredložil riadne dôkazy; predložené doklady neboli vo väčšine prípadov overené, podpísané alebo predložené spôsobom, ktorý by nevzbudzoval pochybnosti o ich dôveryhodnosti. Právna zástupkyňa matky ich opakovane spochybnila, keďže boli založené prevažne na vyhláseniach bez podkladov.

Súd prvej inštancie zdôraznil, že vzhľadom na pobyt otca vo I. je získavanie dôkazov slovenským súdom obtiažne. Informácie o ďalších príspevkoch alebo sociálnej pomoci, ktorú otec vo I. pobera alebo by mohol poberať, boli získané len okrajovo, hoci aj tieto príspevky je potrebné považovať za príjem, keďže tvoria jeho životnú úroveň. Podľa jeho názoru, ak chcel otec preukázať zmenu pomerov odôvodňujúcich zníženie výživného, mal predložiť vierohodné dôkazy.

Prvostupňový súd poukázal, že v čase posledného rozhodovania o výživnom otec spolu s manželkou poberal sociálne dávky vo výške približne 2.524,90 CHF až 3.610,65 CHF, z ktorých hradil zdravotné poistenie a ďalšie platby. V súčasnosti je oslobodený od daní a nájomné za neho hradí A. H.. Otcovi tiež vyčítal, že nepredložil výpis z účtu, ktorý by preukazoval príjem z invalidného dôchodku, štátnej pomoci alebo iných dávok.

Súd prvej inštancie nepovažoval za preukázané, že otec žije vo I. na hranici chudoby, najmä ak jeho životná úroveň bola ešte pred desiatimi rokmi vysoko nadštandardná. Podľa jeho názoru, ak by otec žil iba z invalidného dôchodku vo výške 900 CHF (resp. 1 229 CHF spolu s manželkou), mohol by z tohto príjmu uhradiť len základné potreby, nie však dovolenky, cestu na Slovensko, lekársku starostlivosť, služby advokátov ani voľnočasové aktivity. Súd tiež poukázal na rozpor vo vyjadreniach otca, keď v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 22P/46/2023 (o zverenie maloletej do jeho starostlivosti) sa prezentoval ako osoba schopná zabezpečiť dieťaťu kvalitné vzdelanie a mimoškolské aktivity, ktoré vo I. nie sú bezplatné. Tieto skutočnosti podľa prvostupňového súdu spochybňujú vierohodnosť tvrdení otca o jeho životnej úrovni.

Prvostupňový súd mal preukázané, že otec je uznaný invalidným v rozsahu 100 %, s jedinou diagnózou - syndróm vyhorenia. Podľa názoru súdu môže vykonávať jednoduchú manuálnu prácu alebo si privyrábať aspoň brigádne; priemernej mzde vo I. presahujúcej 6 600 CHF by mohol zarobiť sumu 450 eur mesačne na úhradu výživného.

Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi rodičmi maloletej pretrvávali dlhodobé napäté vzťahy, poznačené viacerými trestnými konaniami, ktoré im spôsobili aj zdravotné problémy. Zdôraznil však, že tieto konflikty nemôžu byť na ujmu maloletého dieťaťa.

Podľa záveru súdu prvej inštancie otec nepreukázal takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, a preto návrh otca v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), nezistiac dôvody pre aplikáciu iného ustanovenia.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy o zmene pomerov na jeho strane a pochybil, keď sa opieral o tvrdenia matky, podľa ktorých k zmene pomerov nedošlo. Zdôraznil, že v čase predchádzajúcich

konaní nebol uznaný za invalidného, pričom dôkaz o 100 % invalidite predložil až v tomto konaní. Podľa jeho názoru súd nesprávne posúdil túto skutočnosť, keď ju nepovažoval za podstatnú zmenu pomerov. Otec ďalej uviedol, že tvrdenia matky o jeho nadštandardnej životnej úrovni sú nepravdivé a ničím nepreukázané. Poukázal na to, že s matkou nežije viac ako 14 rokov a jeho pomery sa od toho času zásadne zmenili. Fotografie predložené matkou nepovažuje za relevantné, keďže boli vyhotovené v priebehu 15 rokov a neodrážajú jeho súčasnú situáciu. Rovnako poprel, že by vlastnil motorové vozidlo vysokej hodnoty.

Namietal porušenie práva na spravodlivý proces, keď prvostupňový súd v odôvodnení len všeobecne odkázal na listiny bez uvedenia záverov, ku ktorým na ich základe dospel. Za nesprávne považoval aj právne posúdenie veci, keď aplikoval ustanovenie § 157 CMP, ktoré sa vzťahuje na konania o výživnom plnoletých osôb, nie na maloleté deti.

Otec vytkol súdu, že nezohľadnil Metodiku Ministerstva spravodlivosti SR pre výpočet výživného rodičov, podľa ktorej by výživné malo predstavovať 22 % z čistého príjmu povinného rodiča; to pri jeho príjme 900 CHF predstavuje cca 198 CHF mesačne. Zdôraznil, že jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 900 CHF, pričom predtým poberal aj sociálnu podporu vo výške 2.524,90 CHF. Zníženie príjmu považoval za podstatnú zmenu pomerov.

Namietal tiež nesprávne zistenie príjmov matky, výšky prídavku na dieťa a opatrovateľského príspevku. Podľa jeho tvrdenia matka od augusta 2022 pobera príspevok vo výške 525,65 eur, ktorý sa v roku 2024 zvýšil na 615,50 eur mesačne. Poukázal na to, že matka žije v spoločnej domácnosti so starou matkou, ktorá prispieva na chod domácnosti, a hoci má dobrý zdravotný stav, matka si nenašla zamestnanie ani na čiastočný úväzok.

Za nesprávne vyhodnotené považoval aj odôvodnené výdavky na maloletú, keď súd prvej inštancie vychádzal len z vyčíslenia matky bez ich podrobného rozpisu v odôvodnení. Za nepravdivý považoval aj záver prvostupňového súdu o jeho majetkových pomeroch, vychádzajúci z tvrdenia matky, podľa ktorého v roku 2009 vlastnil majetok vo výške 1,000.000 až 5,000.000 eur.

V závere odvolania navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne, aby rozhodnutie zmenil tak, že jeho vyživovacia povinnosť bude znížená na 100 eur mesačne.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli prejednané na pojednávaní. Konštatoval, že matka počas konania špecifikovala a preukázala svoje príjmy, nevyhnutné mesačné výdavky na uspokojovanie základných životných potrieb, ako aj výdavky na maloletú. Zdôraznil, že starostlivosť o maloletú zabezpečuje matka v plnom rozsahu, zatiaľ čo otec sa na osobnej starostlivosti dlhodobo nepodieľa. Z uvedených dôvodov kolízny opatrovník navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec sa celé roky snaží o zníženie výživného na maloletú, pričom opakovane predkladá tie isté tvrdenia a dôkazy. Podľa názoru matky na strane otca nenastala žiadna zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, naopak, na strane maloletej došlo k zmene pomerov, keďže rastie a pripravuje sa na nástup na strednú školu. Otec sa o maloletú dlhodobo nestará, nejaví o ňu záujem a výživné v stanovenej výške neuhrádza.

Matka poukázala na to, že otec už od roku 2013 tvrdí, že je invalidný, čo dokladoval aj v predchádzajúcich konaniach. Podľa dokladov má nárok na invalidný dôchodok od 01. 08. 2017, teda táto skutočnosť existovala už v čase posledného rozhodovania súdu. Zdôraznila, že otec žije nadštandardným spôsobom života, čo vyplýva z videonahrávky, ktorú sám zaslal maloletej, ako aj z fotografií a príspevkov na sociálnych sieťach. Na jeho životnú úroveň podľa matky poukazuje aj skutočnosť, že má právne zastúpenie vo I. aj na Slovensku.

Podľa jej názoru sú skutkové závery zrejme z odôvodnenia rozsudku, účastníci boli s obsahom listín riadne oboznámení a mali možnosť sa k nim vyjadriť. K námietke otca o neaplikovaní Metodiky pre výpočet výživného uviedla, že metodika má len odporúčací charakter a nemožno ju použiť bez individuálneho posúdenia pomerov účastníkov; aj podľa tabuľkového výpočtu by výživné predstavovalo približne 198 CHF (cca 210 EUR).

Matka poukázala na to, že otcom predkladané listiny nie sú originálmi, do niektorých bolo zasahované. Dala do pozornosti, že ona doklady o poberaní prídavku na dieťa a opatrovateľského príspevku predložila. Vysvetlila, že nie je zamestnaná, pretože sa stará o deväťdesiatročnú starú matku, ktorá vyžaduje celodennú opateru, a zároveň zabezpečuje výchovu a starostlivosť o maloletú.

Poukázala na to, že údaje o svojom majetku uviedol otec sám pri výsluchu v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/25/2010. Podľa matky otec nevysvetlil, čo sa s jeho majetkom stalo, pričom jeho súčasná životná

úroveň naznačuje, že disponuje finančnými prostriedkami. Matka zdôraznila, že výdavky na maloletú riadne zdokladovala, zatiaľ čo otec nepredložil dôkazy o svojich príjmoch, výdavkoch ani o príjmoch manželky. Poukázala na to, že maloletá má zdravotné problémy, vyžaduje špeciálnu stravu, vitamínové doplnky a odporúčané aktivity, čo zvyšuje náklady na jej výživu a starostlivosť.

S vyjadrením kolízneho opatrovníka sa stotožnila. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

5. Otec v odvolacej replike tvrdil, že matka nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z rozsudku z roku 2012 zriadiť účet na meno maloletej na tvorbu úspor; nepreukázala ani ďalšiu existenciu tohto účtu či vloženie finančných prostriedkov. Poukázal na to, že matke bola od exekútora v máji 2016 zaslaná suma 79.349 eur na dlžnom výživnom, z čoho 56 903 eur malo byť poukázané na účet maloletej. Vyjadril obavu, že matka tieto prostriedky použila v rozpore s účelom, a avizoval podanie trestného oznámenia pre podozrenie zo spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona, resp. návrhu na výkon rozhodnutia. Podľa jeho názoru prvostupňový súd mal túto skutočnosť zistiť z úradnej povinnosti. Doplnil, že matka bola vo I. trestne vyšetrovaná, pričom porušenie zákona z jeho strany zistené nebolo. Ďalej spochybnil tvrdenia matky o zdravotnom stave maloletej; podľa jeho informácií je dieťa zdravé a neužíva žiadne lieky. Tvrdenia matky o celodennej starostlivosti o starú matku a súčasne o maloletú považoval za rozpornú.

Vo zvyšku zopakoval tvrdenia už uvedené v podanom odvolaní.

6. Otec v odvolacej replike vyjadrenie kolízneho opatrovníka hodnotil ako nekompetentné, formálne, účelové a neobjektívne, a preto nerelevantné. Podľa neho sa opatrovník riadne neoboznámil s obsahom odvolania, nevyjadril sa k skutkovému stavu ani k dôvodnosti odvolania, ale zaujal postoj v prospech matky, ignoroval preukázanú zmenu pomerov na jeho strane. Podľa otca súd prvej inštancie Metodiku pre výpočet výživného úplne ignoroval, čo viedlo k určeniu výživného vo výške približne 50 % jeho invalidného dôchodku.

7. Odvolacia duplika zo strany matky a kolízneho opatrovníka podaná nebola.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvostupňového súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákonom o rodine týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov k nezaopatreným deťom, resp. jej zmeny v dôsledku zmeny pomerov. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho záverov (§ 387 ods. 2 CSP), majúci za to, že otec v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a správne porovnal pomery účastníkov v čase posledného rozhodovania o výživnom (rok 2018) a v súčasnosti. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na strane rodičov ani maloletej nedošlo k podstatnej zmene pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorá by zníženie výživného odôvodňovala. Takáto zmena pomerov musí byť významná a trvalá, pričom sa posudzuje komplexne – porovnaním stavu v čase pôvodného rozhodnutia a v čase rozhodovania o zmene. Rozhodujúcimi kritériami sú odôvodnené potreby dieťaťa a možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého tieto kritériá v prejednávanej veci neboli zmenené v neprospech otca tak, aby odôvodňovali zníženie výživného. „Zníženie výživného musí byť výnimočné, t. j. môže sa udiť iba za situácie, že dôjde k takej zmene pomerov na strane povinného rodiča, ktoré negatívne ovplyvňujú jeho ekonomickú, majetkovú, respektíve inú situáciu, čo má negatívny vplyv na platenie výživného. Ide napríklad konkrétne o také zhoršenie zdravotného stavu, resp. vážne zdravotné problémy, ktoré spôsobia pokles príjmu povinného rodiča (napr. znížená miera funkčnej schopnosti pracovať) alebo nastane nemožnosť povinného rodiča zabezpečiť si prácu, a teda zdroj príjmu, z dôvodu zlej rodinnej situácie (napríklad trvalá starostlivosť o člena rodiny), alebo iné významné skutočnosti nie prechodného charakteru, pri ktorých dôjde k takému zhoršeniu pomerov na strane povinného rodiča, že je možné ustáliť, že predmetné výživné povinný rodič nebude schopný platiť (z Rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 29. 4. 2021, sp. zn. 7CoP/2/2021).“ Odvolací súd podotýka, že citovaný právny názor je súladný so zásadou najlepšieho záujmu dieťaťa

vyjadrenou v čl. 5 Zákona o rodine, ktorá musí byť prioritným hľadiskom pri rozhodovaní vo veciach maloletých.

10. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky námietky otca uvedené v odvolaní a replike, oboznámil sa s vyjadrením matky a kolízneho opatrovníka a má za to, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli viesť k odlišnému rozhodnutiu vo veci. Odvolací súd zdôrazňuje, že tvrdenia otca o podstatnej negatívnej zmene v jeho pomeroch ostali len v rovine jeho tvrdení, bez predloženia vierohodných dôkazov. Naopak, z vykonaného dokazovania vyplýva, že na strane maloletej došlo k zvýšeniu potrieb v súvislosti s jej vekom, školskou dochádzkou a zdravotným stavom, čo taktiež bráni zníženiu vyživovacej povinnosti zo strany otca, ktorý, navyše, sa o dieťa reálne nezaujíma ani sa s ním nestretáva.

11. Odvolací súd na margo odvolacích námietok otca konštatuje, že sa vo svojej podstate týkali:

a/ invalidity otca, ktorá mu bola údajne priznaná až v roku 2020

b/ jeho nemajetnosti a nedostatočného zisťovania príjmov matky

c/ nesprávneho právneho posúdenia (nesprávna aplikácia § 157 CMP, rozpor s Metodikou pre výpočet výživného rodičov k deťom)

d/ s tým súvisiaceho porušenia procesných práv, resp. iných väd konania.

Všetky tieto odvolacie námietky boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

12. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že námietka otca týkajúca sa priznania invalidity v roku 2020 je nedôvodná. Uznanie invalidity bolo otcovi zohľadnené už pri predchádzajúcej úprave výživného v roku 2017, keď došlo k zníženiu výživného zo sumy 1.300 eur na 450 eur mesačne a súčasne k zrušeniu povinnosti prispievať maloletej na tvorbu úspor. Otec v odvolaní síce tvrdí, že invalidita bola uznaná až v roku 2020, ale z listinných dôkazov v spise vyplýva, že nárok na plný invalidný dôchodok trvá od 01.08.2017 (predbežné rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku). To znamená, že jeho argument o „novej skutočnosti“ je nesprávny.

13. Odvolací súd vo väzbe na uvedené uvádza, že povinnosť prispievať na výživu dieťaťa je zákonná (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) a nemožno sa jej zbaviť ani pri invalidite. Je povinnosťou každého rodiča usmerňovať svoje životné a pracovné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). V prejednávanvej veci otec nepreukázal, že mu jeho zdravotný stav bráni zabezpečiť si aspoň minimálny príjem, hoci aj formou jednoduchých prác alebo brigád.

14. Odvolací súd na tomto mieste odôvodnenia považuje za potrebné vyjadriť sa k námietke nemajetnosti otca. Tento opakovane uvádzal, že nedisponuje žiadnym majetkom a žije na hranici chudoby. Odvolací súd uvádza, že skutočnosť úplnej nemajetnosti povinnej osoby by mohla byť relevantná pri určení výživného, avšak len v prípade, ak by bola hodnoverne preukázaná, čo sa v tomto konaní nestalo. Vo väzbe na uvedené dodáva, že hoci v mimosporových konaniach platí vyšetrovacía zásada (čl. 6 v spojení s § 35 – § 36 CMP), jej účelový výklad nemôže viesť k preneseniu dôkaznej povinnosti výlučne na súd. V konaniach o zníženie výživného, ktoré je v konečnom dôsledku v neprospech dieťaťa, je povinný rodič ten, kto musí tvrdiť a preukázať zmenu pomeroch, prípadne aspoň v tomto smere navrhnuť dôkazy.

15. V prejednávanvej veci si otec túto povinnosť nesplnil. Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd riadne preskúmal listinné dôkazy, ktoré boli otcovi predložené, hoc v obmedzenom rozsahu – výpis z účtu Postfinance, daňové výmery a potvrdenia o invalidnom dôchodku. Otec predložil aj čestné vyhlásenie o nemajetnosti, ktoré však bez doloženia objektívne overiteľných dokladov nie je možné považovať za dostatočné. Uvedené listinné dôkazy ani podľa názoru odvolacieho súdu nepostačujú pre jednoznačný záver o úplnej nemajetnosti otca. Odvolací súd má za to, že otec mohol/mal buď sám predložiť alebo aspoň navrhnuť súdu vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by bez pochybností preukazovali jeho nemajetnosť (napr. kompletne výpisy z účtov, potvrdenia o všetkých dávkach a príspevkoch, údaje o príjmoch manželky). Otec si túto povinnosť nesplnil - nepredložil výpisy zo svojich účtov, nepreukázal výšku sociálnych dávok ani výhod, ktoré mu poskytuje štát v mieste jeho pobytu, a nebol súčinný napriek tomu, že býva v zahraničí. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval, že bez tejto súčinnosti nemožno ustáliť tvrdené zhoršenie pomeroch, ktoré by odôvodňovalo zníženie výživného. Z okolností prípadu skôr vyplýva, že otec účelovo zamlčoval relevantné informácie, pričom celkovo jeho nedostatočná súčinnosť pri dokazovaní a nepredloženie originálov listín odôvodnene vzbudzujú pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdení.

16. Odvolací súd nadväzujúc na uvedené závery zdôrazňuje, že tvrdenia otca o živote na hranici chudoby sú v rozpore s ďalšími okolnosťami zistenými v konaní aj s jeho vlastnými vyjadreniami v predchádzajúcich konaniach. Z fotografií, videí a komunikácie predloženej matkou vyplýva, že otec dlhodobo užíva nadštandardne zariadenú domácnosť, dopraje si dovolenky, cestuje na Slovensko, zúčastňuje sa poľovačiek a má právne zastúpenie vo I. aj na Slovensku. Tieto skutočnosti nemožno zosúladiť s tvrdením, že jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 900 CHF. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého, ak by otec skutočne žil len z tohto príjmu, nemohol by si dovoliť ani základné výdavky, nieto ešte cestovanie, dovolenky, právne služby a voľnočasové aktivity. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že povinnosť rodiča prispievať na výživu dieťaťa má prednosť pred inými výdavkami (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine) a súčasne životná úroveň povinného rodiča je relevantným kritériom pri posudzovaní jeho schopností a možností plniť vyživovaciu povinnosť (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Z vykonaného dokazovania vyplýva, že životná úroveň otca je vyššia, než uvádza, čo sponchybňuje jeho tvrdenia o úplnej nemajetnosti a neschopnosti platiť dosiaľ určené výživné.

17. Odvolací súd pre úplnosť opätovne dodáva, že nemajetnosť sama osebe nie je dôvodom na zníženie výživného, ak povinný rodič má objektívnu možnosť zabezpečiť si príjem, hoci aj formou jednoduchých prác alebo brigád. Odvolací súd taktiež dáva do pozornosti, že od posledného rozhodovania došlo na strane otca k zániku dvoch ďalších vyživovacích povinností, čo objektívne zlepšuje jeho schopnosť plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletej.

18. Odvolací súd ďalej konštatuje, že príjmy matky boli súdom prvej inštancie riadne zistené a preukázané. Matka poberá opatrovateľský príspevok na svoju starú matku, ktorý v roku 2022 predstavoval 508,44 € mesačne (v júni 608,44 €) a podľa tvrdenia otca sa v roku 2024 zvýšil na 615,50 €. Okrem toho poberala rodinné prídavky na maloletú vo výške približne 25,88 € mesačne a v minulosti aj náhradné výživné z ÚPSVaR Ružomberok z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti zo strany otca. Odvolací súd zdôrazňuje, že opatrovateľský príspevok nahrádza príjem matky, ktorá vykonáva celodennú starostlivosť o svoju starú matku a súčasne zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú. Táto forma starostlivosti je ekvivalentná plneniu vyživovacej povinnosti (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Skutočnosť, že matka nie je zamestnaná, nemožno vykladať v jej neprospech, keďže jej časové možnosti sú objektívne obmedzené. Odvolací súd podčiarkuje, že aj keby matka dosahovala vyšší príjem, neodôvodňovalo by to zníženie výživného zo strany otca, pretože vyživovacia povinnosť oboch rodičov sa posudzuje podľa ich vlastných schopností, možností a majetkových pomerov (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

19. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že od posledného rozhodovania došlo na strane maloletej k zvýšeniu potrieb v súvislosti s jej vekom, školskou dochádzkou a zdravotným stavom. Maloletá navštevuje druhý stupeň základnej školy, pripravuje sa na strednú školu a súčasne absolvuje viaceré mimoškolské aktivity (hra na klavír, zborový spev, výtvarná výchova, jazyková škola, basketbal). Okrem bežných školských výdavkov matka preukázala zvýšené náklady na špeciálnu stravu, vitamínové doplnky a ortopedické vložky odporúčané lekármi. Maloletá je vedená v imunologickej ambulancii z dôvodu intolerancií a alergií, čo si vyžaduje dodržiavanie špeciálnej diéty a pravidelné lekárske kontroly; má tiež odporúčané kúpeľné pobyty a rehabilitačné procedúry. Odvolací súd má za to, že tieto výdavky sú odôvodnené a zodpovedajú zásade, podľa ktorej dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

20. Odvolací súd poukazuje na to, že rodinný prídavok na Slovensku predstavuje aktuálne 60 € mesačne na nezaopatrované dieťa. Táto suma je určená na čiastočné krytie základných potrieb dieťaťa, avšak nemôže pokryť všetky výdavky spojené s jeho výchovou, vzdelávaním a bývaním. Matka je povinná tento príspevok použiť na potreby dieťaťa, avšak jeho existencia nemôže byť dôvodom na zníženie výživného zo strany otca. Vyživovacia povinnosť rodičov je zákonná a nezávislá od štátnej pomoci (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine).

21. V tejto súvislosti pre úplnosť odvolací súd dodáva, že podľa zistení súdu prvej inštancie má otec vo I. možnosť poberať prídavky na dieťa aj v prípade, ak toto žije v zahraničí. Tento nárok otec preukázateľne nevyužil, čím sa dobrovoľne pripravil o príjem, ktorý mohol použiť na plnenie vyživovacej povinnosti. Skutočnosť, že povinný rodič nevyužije dostupné možnosti zvýšenia svojich príjmov, nemožno vykladať v jeho prospech. Naopak, ide o okolnosť, ktorá potvrdzuje, že zníženie výživného by bolo v rozpore so

zásadou najlepšieho záujmu dieťaťa (čl. 5 Zákona o rodine), ktorá musí byť prioritným hľadiskom pri rozhodovaní vo veciach maloletých.

22. Odvolací súd má za to, že Metodika Ministerstva spravodlivosti SR pre výpočet výživného má odporúčací charakter a nemožno ju aplikovať mechanicky bez zohľadnenia individuálnych okolností prípadu. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď posudzoval zmenu pomerov podľa zákonných kritérií (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) a prihliadol na odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti a schopnosti rodičov. Odvolací súd na okraj poznamenáva, že aj výživné určené podľa tabuľkového výpočtu by bolo podstatne vyššie než navrhuje otec.

23. Odvolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani námietku otca týkajúcu sa tvorby úspor v minulom období. Povinnosť prispievať na tvorbu úspor bola zrušená už v roku 2017 pri poslednej úprave výživného a aktuálne rozhodnutie sa týka výlučne bežného výživného vo výške 450 eur mesačne. Skutočnosť, či matka úspory spotrebovala alebo nepreukázala ich existenciu, nemá priamy vplyv na schopnosti a možnosti otca plniť bežné výživné. Ide o otázku výkonu predchádzajúceho rozhodnutia a prípadnej zodpovednosti matky, nie o zmenu pomerov na strane otca. Odvolací súd zdôrazňuje, že sa riadi zásadou najlepšieho záujmu dieťaťa (čl. 5 Zákona o rodine) – dieťa má právo na primerané výživné podľa aktuálnych potrieb a možností rodičov. To, či existujú úspory z minulosti, nemôže byť dôvodom na zníženie bežného výživného, pretože úspory slúžia na budúce potreby, nie na krytie bežných výdavkov. Ak by úspory existovali, mohlo by to byť relevantné pri posudzovaní celkových pomerov, resp. potrieb dieťaťa, ale nie pri schopnostiach otca. Navyše, ak boli spotrebované, ide o samostatnú právnu otázku (otec už avizoval podanie trestného oznámenia a návrhu na výkon rozhodnutia), ktorá nie je predmetom tohto konania.

24. Námietky otca týkajúce sa údajného porušenia procesných práv odvolací súd nepovažuje za dôvodné. Napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa § 220 CSP – obsahuje skutkové zistenia, právne posúdenie a odôvodnenie, z ktorého je zrejmé, z akých dôkazov súd prvej inštancie vychádzal a akými úvahami sa riadil. Účastníci mali možnosť sa vyjadriť k vykonanému dokazovaniu, navrhovať dôkazy a oboznámiť sa s obsahom spisu. Skutočnosť, že súd prvej inštancie neuviedol v odôvodnení obsah každej listiny, nepredstavuje podľa odvolacieho súdu porušenie práva na spravodlivý proces.

25. S poukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne a riadne odôvodnené, preto bolo odvolacím súdom potvrdené.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP nezistiac dôvody, pre ktoré by niektorému z účastníkov patrila ich náhrada.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).